

V. Murat SEYHAN

**HAKSIZ REKABET HUKUKU
AÇISINDAN BOYKOT**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK BOYKOT VE BOYKOT ÇAĞRISI

I. BOYKOTUN TANIMI, UNSURLARI VE TARAFLARI.....	5
A. Boykotun Tanımı	5
1. Geniş Anlamda Boykot.....	5
2. Haksız Rekabet Hukuku Anlamında Boykot	6
B. Boykotun Unsurları ve Özellikleri.....	8
1. Boykotun Varlığı Zorunlu Unsurları	8
a. İktisadi İlişkilerden Organize Kaçınma	8
b. İktisadi Alanda Faaliyet Gösteren İşletme.....	11
2. Boykotun Özellikleri	13
a. Boykotun Tarafları (Üç Taraflı İlişki).....	13
(1) Boykot Çağrısında Bulunan (Çağırılan)	14
(2) Boykota Katılan (Muhatap)	15
(3) Boykot Edilen (Boykot Mağduru)	17
b. Boykotun Amacı.....	17
c. Mücadele Karakteri.....	20
d. Boykotun İki Aşamalı Yapısı	20
II. BOYKOT ÇAĞRISININ TANIMI VE UNSURLARI.....	21
A. Boykot Çağrısının Tanımı	21
1. Boykot Çağrısını Tanımlama Gereği.....	21

2. Tanımı.....	22
B. Boykot Çağrısının Unsurları.....	22
1. Muhatap Karar Verme Özgürlüğüne Sahip Olmalıdır.....	23
a. Fonksiyonel Bağımsızlık.....	23
b. Özel Durumlar.....	25
(1) Acente.....	25
(2) Dernekler.....	27
2. Boykot Çağrısı Muhatabın Kararını Etkileyebilecek Nitelikte Olmalıdır.....	28
a. Çağrı Etkileme Amacı ve Çabası İçermelidir.....	28
(1) Etkilemenin Varlığı.....	28
(2) Boykot Çağrısı ile Benzer Kavramların Karşılaştırılması.....	29
i. Vakıa (Olay) Bildirimi ve Değer Yargısı.....	30
ii. Tavsiye.....	33
iii. Uyarı.....	35
(3) Ölçüt: Çağrının Olağan Muhatabı.....	36
(4) Açıkça Yapılmayan Boykot Çağrıları.....	37
b. Çağrı Etkilemeye Objektif Olarak Elverişli Olmalıdır.....	40
3. Boykot Edilenin Kimliği Belirli veya Belirlenebilir Olmalıdır.....	44
a. Boykot Edilenin Kimliğinin Belirli Olması.....	44
b. Özel Durumlar.....	45
(1) Genele veya Gruplara Yönelik Boykot Çağrıları.....	45
(2) Eşya veya Emtia Boykotu.....	47
(3) Reklam (Mesajları).....	50
(4) Münhasır Yükümlülükler İçeren Anlaşmalar.....	51

İKİNCİ BÖLÜM
BOYKOTUN TÜRK TİCARET KANUNUNUN
HAKSIZ REKABETE İLİŞKİN HÜKÜMLERİ
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

I. REKABET KAVRAMI VE DÜZENLENİŞİ.....	53
A. Rekabet Kavramı.....	53
B. Rekabetin Düzenlenişi.....	54
1. Genel Açıklama	54
2. Haksız Rekabetin Düzenlenişi	56
II. HAKSIZ REKABETİN AMACI, TANIMI, ŞARTLARI.....	58
A. Haksız Rekabete İlişkin Hükümlerin Amacı	58
B. Haksız Rekabetin Tanımı	59
C. Haksız Rekabetin Şartları.....	59
1. Ticari Nitelik Taşıyan Davranış veya Uygulama	60
a. Davranış veya Uygulama.....	60
b. Ticari Nitelik Taşıyan Davranış Olarak Boykot	61
c. Bilimsel Çalışma ve Araştırma Sonuçlarının Yayınlanması Açısından Boykot.....	62
d. Mikrodalga Fırın Örneği / Boykot Çağrısı mı?.....	64
2. Davranış ve Ticari Uygulamaların İlişkileri Etkilemesi	66
a. İlişkileri Etkileme Kuralı	66
b. Boykotun İlişkileri Etkilemesi	68
c. Ticari Hayatı Etkilemeyen Davranış Açısından Boykot.....	70
3. Dürüstlük Kuralına Aykırılık	73
a. Genel Olarak Dürüstlük Kuralına Aykırılık.....	73
b. Dürüstlük Kuralına Aykırılık Açısından Boykot.....	75
D. Failin Yarar Sağlaması veya Kusurlu Olması, Mağdurun Zarar Görmüş Olması Açısından Boykot.....	76
E. Haksız Rekabetin Tespitinde Hükümlerin Uygulanma Sırası	78
1. Genel Hüküm / Özel Hüküm İlişkisi.....	78

2. Boykot Açısından Değerlendirme	79
III. BOYKOT İÇTİHA TLARI / Ö ĞRETİDEKİ GÖRÜŞLER.....	81
A. Genel Açıklama	81
B. Boykottara İlişkin İçtihatlar ve Öğretideki Görüşler.....	83
1. İsviçre Hukuku.....	83
a. İsviçre Federal Mahkemesinin Boykot İçtihatları.....	83
b. Öğretideki Görüşler.....	85
2. Alman Hukuku.....	87
a. Alman Federal Mahkemesinin Boykot İçtihatları.....	87
b. Öğretideki Görüşler.....	89
3. Türk Hukuku	90
a. Yargıtay'ın Boykot İçtihatları	90
b. Öğretideki Görüşler.....	91
C. Değerlendirme.....	94
IV. TTK'NİN 54. MADDESİ AÇISINDAN BOYKOT.....	95
A. Rekabet Amaçlı Boykot	95
1. Genel Olarak Rekabet Amaçlı Boykot	95
2. Rekabet Amaçlı Boykotun Hukuka Aykırılığı.....	98
a. Boykot ile İzin Verilen Rekabet Arasındaki Sınır.....	98
b. Hukuka Aykırılık Sebepleri	99
(1) Boykot Rekabeti Engellemenin Klasik Bir Şeklidir.....	99
(2) Önemli Bir Tehlike Olarak Boykot.....	102
(3) Boykot, Em e ğe ve Başarıya Dayalı Rekabet İlkesine Aykırı Bir Davranıştır	104
(4) Boykot, Kamunun Menfaatlerinin Korunması İlkesine Aykırı Bir Davranıştır	106
(5) Boykot Kişilik Hakkına (Ticari Faaliyette Bulunma Özgürlüğüne) Saldırıdır	108
c. Değerlendirme.....	110
B. Rekabet Amacıyla Yapılmayan Boykot (Tüketici Boykotu)	111
1. Genel Olarak Tüketici Boykotu	111

(4) Şikâyet ve Uyarı Hakkının Kullanılması Açısından Boykot Çağrısı	150
(5) Değerlendirme Ölçütü: Boykot Çağrısının Olağan Muhatabı	152
C. Kişiyi Rekabette Avantajlı Duruma Getirmek	152
D. Karşılaştırma Yapmak.....	154
E. Sözleşmeyi İhlale veya Sona Erdirmeye Yönelmek.....	155

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BOYKOTUN HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ

I. GENEL OLARAK BOYKOTUN HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ	157
A. Genel Açıklama	157
B. Kural-İstisna İlişkisi	158
C. İçtihat Hukuku.....	159
1. İsviçre Federal Mahkemesinin Uygulaması	159
2. Alman Federal Mahkemesinin Uygulaması.....	161
3. Yargıtay Uygulaması	162
II. BOYKOTUN HUKUKA UYGUNLUĞU İÇİN ARANAN ŞARTLAR	164
A. Genel Açıklama	164
B. Tüketici Boykotunun Hukuka Uygunluk Sebepleri.....	165
1. Hukuka Uygunluk Sebebi (Meşru Menfaat) Olmalıdır	166
a. Hukuka Uygunluk Sebeplerinin Niteliği	166
b. Kaynakları	167
c. Hukuka Uygunluk Sebeplerinin Sınıflandırılması.....	167
d. Hukuka Uygunluk Sebepleri Açısından Boykot	168
e. Çatışan Değerlerin Tartılmasına Dayanan Hukuka Uygunluk Açısından Boykot.....	169
f. Meşru Menfaat Hakkındaki Görüşümüz.....	173
2. Hak Kötüye Kullanılmamalıdır	176
3. Meşru Olmayan Araçlar Kullanılmamalıdır.....	178

4. Ölçülülük (Orantılılık)	179
III. İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ AÇISINDAN BOYKOT	181
A. Genel Açıklama	181
B. İfade Özgürlüğünün Tanımı ve Önemi.....	183
C. İfade Özgürlüğünün Kapsamı	184
1. Bir Görüşün İfadesi Olarak Boykot Çağrısı	184
2. Ticari ifade Olarak Boykot Çağrısı	188
3. Değerlendirme.....	190
4. Öznesi Bakımından Kapsamı.....	191
D. İfade Özgürlüğünün Sınırlandırılması	192
1. Kanunilik	193
2. Meşru Amaç	193
a. Başkalarının Şöhretinin (Ticari İtibarın) Korunması	194
b. Başkalarının Haklarının Korunması (Mülkiyet Hakkı) ..	195
3. Demokratik Toplumda Gerekli Olma ve Ölçülülük	197
E. İfade Özgürlüğü ile Meşru Amaçlar Arasındaki Adil Denge	197
1. Kamusal Öneme Bir Sahip Konu Olmalıdır	198
a. Genel Açıklama.....	198
b. İçtihat Hukukundan Örnekler	202
(1) AİHM'in Boykot İçtihatları.....	202
(2) Alman Yargı Kararları	205
(3) İsviçre Federal Mahkemesi.....	208
(4) Anayasa Mahkemesi	209
(5) Görüşümüz.....	214
2. Ölçülülük İlkesi Gözetilmelidir.....	215
a. Elverişlilik	215
(1) Boykot Hedefini Yerine Getiremeyecek Kişiye Karşı Boykot.....	216
(2) Örnekler	216
(3) Görüşümüz.....	220
b. Gereklilik.....	220

(1) Genel Açıklama.....	220
(2) Diyalog Kurma Yükümlülüğü	221
c. Orantılılık.....	223
3. Araçlar Anayasal Olarak Kabul Edilebilir Olmalıdır	225
a. Genel Açıklama.....	225
b. Meşru Olmayan Baskı Araçları Kullanılmamalıdır.....	226
c. Olgusal Temel	227

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HAKSIZ REKABET HUKUKU İLE REKABET HUKUKU ARASINDAKİ İLİŞKİ AÇISINDAN BOYKOT

I. RKHK'DA BOYKOT VE DÜZENLENİŞİ	231
A. Genel Açıklama	231
B. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Olarak Boykot	232
1. Açık Düzenleme	232
2. Tanımı.....	233
3. Örnekler.....	234
C. Boykot Eyleminin Genel Hüküm (RKHK m.4) ile İlişkisi	235
1. Boykot Anlaşmasının Varlığı.....	236
2. Amaç ve Etki Unsuru.....	236
3. Boykot Taraflarının Tümü Teşebbüs Olmalıdır.....	239
4. Rekabet İlişkisi Gerekli Değildir	241
D. Haksızlığın Değerlendirilmesi.....	241
E. Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Muafiyet (RKHK m.5).....	243
II. REKABET HUKUKU İLE HAKSIZ REKABET HUKUKU ARASIN- DAKI İLİŞKİ	247
A. Genel Açıklama	247
B. Kesişen Konu Olarak Boykot	248
C. Hakların Yarışması Açısından Boykot.....	250

SONUÇ.....257

KAYNAKÇA.....263